

SẮC LỆNH QUY ĐỊNH VIỆC THAY ĐỔI CHẾ ĐỘ THUẾ KHÓA, BÃI BỎ THUẾ THÂN CỦA CHỦ TỊCH CHÍNH PHỦ LÂM THỜI NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA NĂM 1945

HẠNH DUNG

Ngay sau khi Chính phủ ra mắt quốc dân đồng bào tại Quảng trường Ba Đình ngày 02/9/1945, để thực hiện vai trò của cơ quan nhà nước cao nhất của dân, vì dân, hàng loạt các Sắc lệnh của Chủ tịch Chính phủ Lâm thời được ban hành nhằm lãnh đạo và điều hành mọi công việc của đất nước. Trong phiên họp đầu tiên vào ngày 03/9/1945, dưới sự chủ tọa của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Chính phủ đã thảo luận và tán thành 06 vấn đề cấp bách cần giải quyết, mà một trong những vấn đề đó là *Bỏ ngay thuế thân, thuế chợ, thuế đò, tuyệt đối cấm hút thuốc phiện*. Về vấn đề này, ngày 07/9/1945, *Chủ tịch Chính phủ Lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa* đã ban hành *Sắc lệnh số 11, quy định việc thay đổi chế độ thuế khóa, bãi bỏ thuế thân*. Chúng tôi xin giới thiệu Sắc lệnh này tới bạn đọc để tham khảo.

*

Vài nét về thuế thân

“Thuế thân, còn gọi là thuế đình, thuế đầu người, hay sưu là một trong thứ thuế của chế độ phong kiến và quân chủ. Đây là sắc thuế tiêu biểu trong các sắc thuế khoán. Thuế thân căn cứ vào cư dân địa phương, mỗi dân đình đều phải nộp”.

Theo Từ điển Bách khoa toàn thư online²: Thuế đình là loại thuế áp dụng đối với các nhân đình (nam giới đến tuổi trưởng thành) trong các làng xã Việt Nam thời phong kiến. Thông thường, các triều đại đều lập các sổ đình bạ (thời Lý gọi là hoàng sách, sau này gọi là đình bộ, hộ khẩu) ghi tên các nhân đình từ 18 tuổi trở lên để theo dõi và căn cứ vào đó mà thu thuế, tuyển lính, bắt phu. Thuế đình được áp dụng chủ yếu trong các lĩnh vực địa tô và lao dịch.

Thời Trần, năm 1242 quy định, nhân đình có ruộng thì nộp tiền thóc, không có ruộng thì miễn tất cả (1 - 2 mẫu nộp 1 quan tiền, 3 - 4 mẫu nộp 2 quan, 5 mẫu trở lên nộp 3 quan). Mức tô thuế như vậy là rất nặng (thời giá 1 mẫu ruộng đất là 5 - 10 quan tiền). Năm 1402, nhà Hồ định lại biểu TD cụ thể hơn. Trong đó, đối tượng không phải đóng bao gồm cả trẻ mồ côi, đàn bà góa. Sau này, các vương triều Trịnh - Nguyễn, triều Nguyễn còn phân loại nhân đình (tráng hạng: những nhân đình trai tráng, lão hạng: nhân đình từ 49 - 50 tuổi trở lên, vv.) để quy định mức thuế và các nghĩa vụ lao dịch.

***

Sắc lệnh số 11, ngày 07/9/1945 của Chủ tịch Chính phủ Lâm thời Việt Nam Dân chủ Cộng hòa quy định việc thay đổi chế độ thuế khóa, bãi bỏ thuế thân:

- Người ký: Bộ trưởng Bộ Nội vụ Võ Nguyên Giáp ký thừa lệnh (T.L) Chủ tịch Chính phủ Lâm thời Dân chủ Cộng hòa;
- Nơi lưu giữ: Trung tâm Lưu trữ quốc gia III, Phòng Phủ Thủ tướng, hồ sơ 01, tờ 13.

VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA

S A C - L E N H S ố : 11

Chủ tịch Chính Phủ Lâm Thời Dân Chủ Cộng Hoà

Xét vì theo quy tắc chính thể cộng-hoà dân-chủ, cần phải cải cách chế độ thuế khóa để đỡ gánh nặng cho dân chúng và hợp với công-ly;

Xét vì cần phải thống nhất chế độ thuế khóa trong ba bộ nước Việt Nam;

Xét vì thuế thân là một thứ thuế vô lý, trái ngược với tinh thần chính thể cộng-hoà dân-chủ;

Sau khi hội đồng các bộ trưởng đã đồng ý;

S A C :

Khoan I - Chế độ thuế khóa niên hành sẽ thay đổi dần; nhưng mỗi khi bãi bỏ một thứ thuế cũ, hay đặt ra một thứ thuế mới, phải có sắc lệnh ấn định.

Khoan II - Bãi bỏ thuế thân kể từ ngày ký sắc lệnh này.

Khoan III - Các Ông Bộ Trưởng Bộ Nội Vụ, Tài Chính và Kinh Tế chịu uỷ nhiệm thi hành sắc lệnh này.

Hanoi ngày 7 tháng 9 năm 1945

T. L. Chủ tịch Chính Phủ Lâm Thời Dân Chủ Cộng Hoà

Bộ trưởng Nội - Vụ

Hoàng Giáp

Kao lưu và chuyển giao
Ông để thi hành

Hanoi ngày 12/9/1945
Đông Ly Văn Phòng Bộ Nội Vụ

Chú thích:

1. vi.wikipedia.org/wiki/Thuế_thân
2. bachkhoatoanthu.vass.gov.vn/noidung/tudien/Lists/GiaiNghia/